

Державний вищий навчальний заклад
«Українська академія банківської справи
Національного Банку України»

Препринт серії № UABS MEN/2011/001

Мазна Д.А., студентка 3 курсу, напрям підготовки: «Облік і аудит»

Туреччина в ЄС: проблеми та перспективи

XIV Всеукраїнська науково-практична конференція студентів “Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: погляд у майбутнє”
Секція: «Перспективи розвитку національної та регіональної економіки»

Мазна Д.А., студентка 3 курсу, напрям підготовки: «Облік і аудит»

ДВНЗ „Українська академія банківської справи Національного банку України”

ТУРЕЧЧИНА В ЄС: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

В останні десятиліття у світі спостерігається складна й, нерідко, суперечлива взаємодія інтеграційних процесів в економіці та культурно-цивілізаційного різноманіття світу. Усе більш активний прояв ісламського фактора, що заявляє про себе в суспільно-політичному житті, економіці й зовнішній політиці ряду країн, ще більш актуалізує цю проблематику, викликаючи неоднозначні судження й жваву дискусію.

До ісламських країн, незважаючи на світський характер держави, закріплений законодавчо й здійснюваний на практиці протягом багатьох десятиліть, відноситься Туреччина. Турецька Республіка, значна більшість населення якої становлять мусульмани, є по-своєму унікальною країною в тому розумінні, що одночасно належить ісламській цивілізації, має світську європейську модель державного устрою, є членом Північноатлантичного альянсу й уже більш ніж сорок років рухається по шляху приєднання до ЄС.

Туреччина вперше постукала у двері об'єднаної Європи ще в 1959 році. Через півстоліття вона усе ще стоїть на порозі європейського дому. Шлях цієї країни до членства в ЄС виявився мало схожим на шлях, пройдений іншими кандидатами. Крім стандартних вимог Євросоюзу, тут піднімаються цивілізаційні питання, пов'язані із приналежністю Туреччини до світу ісламу, звучать сумніви в правомірності її віднесення до "європейської сім'ї" народів. Вступ Туреччини в ЄС гостро порушує питання про можливість релігійно культурного компромісу. Ця проблема не вставала дотепер при прийнятті в ЄС нових членів. Проблема сумісності турецького суспільства з його ісламською самоідентифікацією, що підсилюється, і сучасної європейської культури постмодерну, життєздатності подібної політичної конструкції породжує гострі й часом непримиренні суперечки, як усередині Туреччини, так і в європейських державах.

Турецьке прислів'я рекомендує: "Вибирай не будинок, а сусіда". У сучасних умовах глобалізації і похідного розмивання кордонів вона здобуває нового звучання - необхідності вірного вибору стратегічного партнера. Красномовним є висловлення з цього приводу в одному з інтерв'ю Е. Багиша: "Десять років тому наша економіка була 27-ю у світі - тепер ми перебуваємо на 16-му місці. Ми можемо стати однією з найбільш економічно розвинених і благополучних країн світу, навіть не стаючи членом ЄС. Тому членство в ЄС - дуже важливий якір, але не єдиний вибір для нас. Туреччина погодиться тільки на повне членство. Не більше й не менше. Європа не є для нас єдиною можливим вибором. Ми дуже терпляча нація, але я не думаю, що ми зможемо чекати ще 45

років". Останнім часом спостерігаються принципові зміни в зовнішньополітичній стратегії Туреччини, що пояснюються як зовнішніми, так і внутрішніми факторами. Ідея вступу Туреччини в ЄС не безальтернативною. Є маса інших цікавих і перспективних проєктів інтеграції.

Незважаючи на домінуючу дотепер орієнтацію турецької еліти щодо вступу країни в ЄС, у її середовищі існують і інші, досить сильні зовнішньополітичні концепції, націлені на пошук шляхів перетворення Туреччини в регіонального лідера. Насамперед - це доктрини неоосманізму, ісламського лібералізму й пантюркізму. Сьогодні перед Європейським союзом постало складне завдання: або Туреччина з ЄС, або "проти" нього. Безумовно, зараз рано говорити про зсув осі турецької зовнішньої політики, і ЄС залишається зовнішньополітичним пріоритетом країни, принаймні, поки що.

Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри менеджменту

І.В Лопаткіна